

Bilaga 3

Sammanställning med bevisgradering av de granskade studierna

Bilaga 3. Sammanställning med bevisgradering av de granskade studierna.

Författare Land År	Titel	Ämnesområde	Studiedesign Material- beskrivning	Bortfall	Metod	Resultat	Bevis- grad
Logan m fl Kanada 1979	Work-site treatment of hypertension by specially trained nurses	Compliance Sjuksköterskemott Patienttillfredsställelse Program Teamarbete	Stor RCT 457 personer t-test, chi2-test	41 personer	Blodtryck, lab, EKG, hereditet, vikt, diet, rökning, avslappning, tableträkning studerades Frågeformulär	Specialtränad sjuksköterska på förtag gav målblodtryck inom 6 månader hos 94% mot 62% hos läkare och farm.compliance hos 67% mot läkares 49%. 6% av patienterna var missnöjda med att få behandling av sjuksköterska istället för läkare	I - 1
Hyman m fl USA 1989	The effects of relaxation training on clinical symptoms: a meta-analysis	lcke farm beh	Metaanalys 48 studier	ej angivet	Metaanalys: exp/kontroll exp/placebo pre/posttest	Jacobson's muskelavslappning, rytmisk andning, föreställning, Lamaze, meditation, autogenetisk träning, hypnos, TM, yoga och Zen hade effekt på speciellt huvudvärk och hypertoni	I - 1
Schron m fl USA 1989	I. The systolic hypertension in the elderly program II.	Teamarbete Program	Stor RCT 551 personer Pilotstudie Dubbelblind placebo Stor RCT 4736 personer Dubbelblind, placebo	ej angivet	Blodtryck, lab, farmaka studerades Intervju Blodtryck, lab, EKG studerades Frågeformulär	Sjuksköterskan är blodtrycks-mätningsspecialist, EKG-tekniker och tolkare. Tränings- och certifikatsprogram utarbetades. Sjuksköterskan gör en bra insats vid forskningsprojekt. Medverkar med egna delstudier och nya infallsvinklar	I - 1
Devine Reifschneider USA 1995	A meta-analysis of the effects of psycho-educational care in adults with hypertension	Aktiv patientroll Compliance lcke farm beh	Metaanalys 102 studier	ej angivet	Metaanalys	Signifikant effekt av psykologisk utbildning som behandling mot högt blodtryck, gav kunskap och ökad farmakologisk och återbesöksförsämhet	I - 1

Bilaga 3 forts.

Författare Land År	Titel	Ämnesområde	Studiedesign Material- beskrivning	Bortfall	Metod	Resultat	Bevis- grad
Reichgott mfl USA 1983	The nurse practitioners's (NP) role in complex patient management: Hypertension	Sjuksköterskemott	Liten RCT 184 personer Student's t-test, chi2-test	ej angivet	Retrospektiv journalgranskning av blodtryck, farmaka, komplikationer, konsultationer, besöksfrekvens	Fler patienter med flera diagnoser går till NP. Av 6111 besök var 72% till NP. Om högt blodtryck finns ändrar NP oftare behandling än läkare. Yngre patienter går företrädesvis hos NP. NP initierade sjukhusvård då så erfordrades	I - 2
Fuchs mfl Israel 1993	Comprehensive individualised non-pharmacological treatment programme for hypertension in physician-nurse clinics: two year follow-up	Teamarbete Kostnad Icke farm beh	Liten RCT 75 personer chi2-test	10 personer	Blodtryck, vikt, diet, rökning, fysisk aktivitet, avslappning studerades	Farmaka minskades eller utsattes, vikt, blodtryck och rökning minskade och fysisk aktivitet ökade för båda grupperna. Sjuksköterskor skötte alla patientkontakter	I - 2
Ginsberg mfl Israel 1993	Partial cost-benefit analysis of two different modes of nonpharmacological control of hypertension in the community	Teamarbete Kostnad Icke farm beh	Liten RCT 32 personer t-test	ej angivet	BMI, diet, rökning, fysisk aktivitet studerades	Teamet med läkare-sjuksköterska och det paramedicinska teamet uppnådde samma resultat. Vid 1.1 mån. hade 30,8% slutat med farmaka och 40% hade minskade doser. På 5 mån. sparades kostnaden in för läkare-sjuksköterske teamet	I - 2
Soghikian USA 1978	The role of nurse practitioners (NP) in hypertension care	Sjuksköterskemott Program Patienttillfredsställelse	Icke randomiserad med samtidig kontroll 139 personer t-test	ej angivet	Journalgranskning Frågeformulär	Alla patienter nöjda, speciellt 84% föredrog att behandlas av NP istället för av läkare. På bådas mottagning var blodtryckssänkningarna samma. Nästan dubbelt så många besök registrerades hos NP pga vårdprogrammets utformning	II - 1

Författare Land År	Titel	Ämnesområde	Studiedesign Material- beskrivning	Bortfall	Metod	Resultat	Bevis- grad
Brennan mfl USA 1979	The Mayo Three- community hyper- tension control program. III Outcome in a community based hypertension clinic	Compliance Program Sjuksköterskemott	Icke randomiserad med samtidig kontroll 120 personer	5%	Blodtryck, ögonstatus, hjärt- undersökning, vikt, hereditet, salt, diet, farmaka studerades Frågeformulär	Lägre blodtrycksvärden hos nurse practitioner (NP) än läkare. Utmärkt acceptans, kort väntetid och lågt antal uteblivna på NP:s mottagning	II - 1
Nessman mfl USA 1980	Increasing comp- liance. Patient- operated hyper- tension groups	Compliance Sjuksköterskemott Aktiv patientroll	Icke randomiserad med samtidig kontroll 52 personer t-test	ej angivet	Bandinspelning. Diet, salt, blod- tryck, tablettråkning, kunskaps- test av patient, återbesöksfrek- vens studerades	Experimentgruppen som behand- lats i grupp tog farmaka mer rätt och hade lägre blodtryck. Återbesöksfrekvensen lika mellan de icke välkontrollerade hyper- toniker-grupperna	II - 1
Pinkney- Atkinson mfl Sydafrika 1981	The role of the advanced clinical nurse in a hyper- tension clinic	Compliance Utbildning för sjukskö- terskemott	Icke randomiserad med samtidig kontroll Totalundersökning 644 personer	7%	Retrospektiv journal- granskning av återbesöks- frekvens, farmaka, död	7% bortfall samma för läkare och sjuksköterska. Önskvärt att sjuksköterska får skriva vissa recept	II - 1
Ramsay mfl Kanada 1982	Physicians and nurse practitioners (NP): Do they provide equivalent care?	Compliance Sjuksköterskemott	Icke randomiserad med samtidig kontroll 80 personer test Z	ej angivet	Retrospektiv journal- granskning av blodtryck, vikt, compliance av återbesök	Feta patienter gick ner i vikt hos NP, upp hos läkare och de ute- blev från återbesök hos läkare. Signifikant lägre blodtryck upp- mättes hos NP	II - 1
Berglund mfl Sverige 1986	Structured nurse- based care for hyper- tension - an alter- native for the future	Patienttillfredsställelse Program Sjuksköterskemott	Icke randomiserad med samtidig kontroll 3240 personer	6,3%	Blodtryck, återbesöksfrekvens Interju Ekonomisk statistik	16% hypertoniker hittades och 73% av dessa var redan kända. 6,3% ej uppföljda. Sjuksköter- skorna visade utmärkt följsamhet till programmet. Lägre personal- kostnad med sjuksköterska på blodtrycksmottagning. Patienterna i experimentområdet hade större tilltro till sin mot- tagning och fick bättre information	II - 1

Bilaga 3 forts.

Författare Land År	Titel	Ämnesområde	Studiedesign Material- beskrivning	Bortfall	Metod	Resultat	Bevis- grad
Råstam m fl Sverige 1986	The Skaraborg hypertension project. II Feasibility of a medical care program for hypertension	Sjuksköterskemott Patienttillfredsställelse Program Utbildning för sjuksköt	Ikke randomiserad med samtidig kontroll Totalundersökning 3 240 personer Matchat kontroll- område Cohortindelning t-test	ej angivet	Blodtryck, hereditet, information, återbesöksfrekvens, rökning, BMI, farmaka studerades	Etablering av programmet gick fort, speciellt sedan upptäckt av att sjuksköterska kunde sköta mycket av traditionell läkarmottagning. 10 sjuksköterskor engagerades. 13% fick behandling jämfört med statistiskt uppskattat 16%. Färre patienter än förväntat behövde remitteras till specialist. Patienterna ansåg sjuksköterskan kvalificerad att råd och behandling.	II - 1
	III Influence on blood pressure of a medical care program of hypertension	Sjuksköterskemott Program	Ikke randomiserad med samtidig kontroll 2 806 personer Cohortindelning t-test, chi2-test	ej angivet	Blodtryck	Blodtryckssänkning även för dem som behandlades sedan tidigare	II - 1
Jewell Hope England 1988	Evaluation of a nurse-run hypertension clinic in general practice	Patienttillfredsställelse Sjuksköterskemott Program	Ikke randomiserad med samtidig kontroll 36 personer t-test	2 personer	Blodtryck, puls, vikt, lab, rökning, farmaka studerades Intervju	67% hos sjuksköterska och 63% hos läkare var normotensiva efter 1 år. Ingen skillnad i rökstopp, viktmedgång, kunskap om farmaka, behandlingstillfredsställelse eller återbesöksfrekvens	II - 1
Adorian m fl Israel 1990	Group discussions with the health care team - a method of improving care of hypertension in general practice	Teamarbete Compliance	Ikke randomiserad med samtidig kontroll 40 mottagningar	ej angivet	Blodtryck, puls, vikt, lab, ödem, diet, tablettreäkning studerades	20 mottagningar med läkare-sjukskötersketeam som utbildades jämfördes med 20 andra mottagningar. På 7 år ökade andelen behandlade personer från 4 till 9,2% i första gruppen (bortfall 2,3-3,1%) och i den andra var 5,9% behandlade (bortfall 9,8%)	II - 1

Författare Land År	Titel	Ämnesområde	Studiedesign Material- beskrivning	Bortfall	Metod	Resultat	Bevis- grad
Curzio mfl Skottland 1990	A comparison of the management of hypertensive patients by nurse practitioners (NP) compared with conventional hospital care	Compliance Sjuksköterskemott Program Teamarbete	Icke randomiserad med samtidig kontroll 396 personer Matchad kontroll-grupp t-test	31% hos NP 65% hos läkare	Prospektiv journalgranskning av blodtryck, vikt, etyl, lab, rökning, EKG, compliance av farmaka, diet och mortalitet efter 6 år	Större blodtryckssänkning, färre farmakabehandlade och större compliance för återbesök hos NP. Liten viktsänkning för feta hos NP. Ingen skillnad i mortalitet och lab-data för grupperna	II - 1
Djerassi mfl Israel 1990	Comparison of hypertension treatment on and of the worksite	Teamarbete Compliance	Icke randomiserad med samtidig kontroll 249 personer t-test	9 personer	Blodtryck, puls, vikt, lab, ödem, diet, tablettträkning studerades	Anställda hypertoniker på fabrik A behandlades av ett läkare-sjuk-skötersketeam och anställda på fabrik B behandlades av familjeläkare. På fabrik A var 83,7% och på fabrik B 24,1% väl-inställda. I grupp A kom 100% och i grupp B kom 62% på återbesök efter 1 år	II - 1
Basset mfl Zimbabwe 1990	Hypertension control in Harare municipal clinics	Compliance Sjuksköterskemott	Randomiserad med historisk kontroll 437 personer Student's t-test, chi2-test	1/3 på 6 år	Retrospektiv journalgranskning av blodtryck, behandling, återbesök och farmaka	Sjuksköterskor kan sköta stabila hypertoniker tillfredsställande, men 1/3 bortfall under 6 år	II - 1
Erickson Swain USA 1990	Mobilizing self-care resources: A nursing intervention for hypertension	Aktiv patientroll Icke farm beh	Icke randomiserad med samtidig kontroll 20 personer Matchad kontroll-grupp Validitetsmätning	ej angivet	Blodtryck studerades Frågeformulär	Blodtrycket sjönk 24/23 mm Hg i expgruppen och 8/5 i kontrollgruppen av behandling enl per-soncentrerad holistisk hållning. Experimentgruppen var efter 6 mån. glädare, mindre spända och ångsliga. Energiflödet för att klara det dagliga livet stannade av från andra subsystem	II - 1

Författare Land År	Titel	Ämnesområde	Studiedesign Material- beskrivning	Bortfall	Metod	Resultat	Bevis- grad
Carlberg Tibblin Sverige 1992	Patient satisfaction in primary health care. A comparative study of two modes of treatment for hypertension	Teamarbete Patienttillfredsställelse icke farm beh	Ikke randomiserad med samtidig kontroll 174 personer Matchad kontroll- grupp chi2-test	ej angivet	Blodtryck studerades Frågeformulär med VAS-skala	Ikke farm beh är mer nöjda och tror sig ha höjt hälsostatus, har positiv attityd till hypertoni och hälsovård, är nöjd med att sluta farmakabehandling och har mindre oro	II - 1
Woollard m fl Australien 1995	A controlled trial of nurse counselling on lifestyle change for hypertensives treated in general practice: prelimi- nary results	Sjuksköterskemott icke farm beh	Ikke randomiserad med samtidig kontroll 166 personer t-test, chi2-test	ej angivet	Blodtryck, vikt, salt, diet, rökning, fysisk aktivitet, etyl studerades	Blodtrycken sjönk 6/5 mm Hg. Etyl-konsumtion, saltintag och vikt gick ner	I - 1
Cullen m fl Australien 1976	Community control of hypertension	Teamarbete	Ikke randomiserad med historisk kontroll 3715 personer Totalundersökning	ej angivet	Blodtryck, längd, vikt, lab studerades Frågeformulär	Efter att sjuksköterska tillträtt, nya farmaka introducerats och patienterna fått mer information ökade andelen hypertoniker under kontroll från 70 till 87% på 3 år	II - 2
Rosenfeld Silverberg Israel 1979	Status of hyper- tension treatment in Israel	Teamarbete Compliance	Ikke randomiserad med historisk kontroll Totalundersökning 726 personer	1%	Journalgranskning	Välkontrollerade hypertoniker ökade från 39 till 72% efter att en sjuksköterska tillträtt på mot- tagning. Återbesöksfrekvensen steg från 70 till 99%. Sjuksköterska kan ta längre tid för att förklara om sjukdom, far- maka, diet och uppmuntra. Psyko- logiska problem och biverkningar observeras av sjuksköterskan	II - 2
Hill Reichgott USA 1979	Achievement of standards for qua- lity care of hyper- tension by phy- sician and nurses	Teamarbete Sjuksköterskemott	Kvasiexperimentell med randomiserat material 200 personer chi2-test	ej angivet	Retrospektiv journalgranskning av blodtryck, farmaka, biverk- ningar, lab, komplikationer, åter- besöksfrekvens	70% av de komplicerade hyper- tonikerna behandlades av läkare. Sjuksköterskor och läkare gav annars lika bra vård	II - 2

Författare Land År	Titel	Ämnesområde	Studiedesign Material- beskrivning	Bortfall	Metod	Resultat	Bevis- grad
Watkins Wagner USA 1982	Nurse practitioners and physician adherence to standing orders criteria for consultation or referral	Sjuksköterskemott Program	Kvasiexperimentell med randomiserat material 402 personer Variansanalys t-test, chi2-test	ej angivet	Journalgranskning av blodtryck, besöksstatistik, lab, farmaka, diet, etyl, vikt, sjuksköterskas remittering till eller konsultation av läkare	Sjuksköterska konsulterar inte läkare i 33% av fallen (mest kvinnor) när enligt kriterierna skulle ha gjort så. Ett problem eller kriterierna för strikta? Många sjuksköterskor fortsätter med många besök för dietråd istället. Inga hjärtinfarkter, strokes eller plötsliga dödsfall fanns bland dessa patienter	II - 2
Rubin m fl Skottland 1984	Preliminary experience with a hospital blood pressure follow up with nurse practitioner assessment and microprocessor based data retrieval	Teamarbete Program Sjuksköterskemott	Ikke randomiserad med historisk kontroll Totalundersökning 376 personer	16 personer	Blodtryck, rökning, diet, farmaka studerades Intervju	Datorbaserat journalsystem möjliggör mer effektiv uppföljning av stora patientgrupper. År acceptabelt för patienten. 17% var icke farm beh och 81% farm beh. 10% bortfall hos NP jämfört med 19% på sjukhusmott. >70% väikontrollerade efter 2 år	II - 2
Lindholm Sverige 1984	Efficacy of a district nurse programme in the follow-up of hypertensives	Teamarbete Compliance Program	Ikke randomiserad med historisk kontroll Totalundersökning 229 personer t-test, chi2-test	15-20%	Journalgranskning av blodtryck, lab	15-20% kom ej på återbesök till distriktssköterskan pga dålig information. Blodtrycket väikontrollerat hos 86%	II - 2
Silverberg m fl Israel 1985	A national programme of hypertension control using a doctor-nurse team approach: the Israel experience	Teamarbete Compliance Program Utbildning för sjuksköt	Ikke randomiserad med historisk kontroll Totalundersökning 46 909 personer	2%	Journalgranskning av blodtryck, diet, återbesöksfrekvens, vikt, lab, farmaka	Diastoliska trycket lägre, bortfallet ner från 30% till 2% på 6 år, fler hypertoniker upptäckts, väntetiden till mottagning kortare och 3/4 av hypertonierna är under kontroll	II - 2

Författare Land År	Titel	Ämnesområde	Studiedesign Material- beskrivning	Bortfall	Metod	Resultat	Bevis- grad
Robb mfl USA 1986	Work designs: nurse-managed hypertension care	Utbildning för sjuksköt Program	Icke randomiserad med historisk kontroll Totalundersökning 549 personer	231 personer	Enkät	26% av de tillfrågade sjuksköter- skorna hade inte haft hypertoni- program före utbildning med workshops och 7,5% hade fort- farande inget. 69,5% hade ut- vecklat eller förbättrat sitt pro- gram. Hinder för utveckling främst pga svårighet att motivera patien- terna för behandling	II - 2
Curzio mfl Skottland 1987	Risk factor modifica- tion in hypertension - success and failure	Sjuksköterskemott Compliance Icke farm beh	Icke randomiserad med historisk kontroll 247 personer Totalundersökning	72 personer	Blodtryck, diet rökning, vikt, lab, fysisk undersökning, EKG studerades	51% uppnådde målblodtryck eller lägre, ingen skillnad i vikt, men 15 av 65 personer slutade röka vid nurse practitioners mottagning vid 4-årsuppföljning. 16 patienter uteblev från återbesök	II - 2
Abel mfl USA 1994	Managing hyperter- sion among veterans in an outpatient screening program	Teamarbete Icke farm beh	Kvasiexperimentell med randomiserat material 212 personer t-test	5 personer	Retrospektiv journal- och protokollgranskning av blod- tryck, vikt, fysisk aktivitet, salt- intag, etyl, avslappning, rökning intervju	Icke farm beh gav: färre åter- besök, lägre medelblodtryck, yngre med måttlig övervikt ingen förändring, större etylkonsumtion och mera fysisk aktivitet. Farm beh gav mera fysisk aktivitet men ingen viktförändring	II - 2
Pheley mfl USA 1995	Evaluation of a nurse- based hypertension management program: Screening, manage- ment, and outcomes	Compliance Program Sjuksköterskemott Icke farm beh Kostnader	Icke randomiserad med historisk kontroll 415 personer t-test kohort	ej angivet	Journalgranskning av blodtryck, icke farm beh och compliance av tablettintag	Upprepade mätningar utvisar fler friska personer, vilket sparar pengar för onödig farmaka. Pro- gram sänkte blodtryck	II - 2
Kennedy USA 1975	Managing the hyper- tensive patient: Report of a study	Aktiv patientroll Sjuksköterskemott	Deskriptiv kvasi- experimentell 175 personer chi2-test	ej angivet	Blodtryck studerades. Intervju om sjukdomskunskap, farmaka, diet	Patienterna på sjuksköterske- bemannat sjukhus hade högre kunskap och lägre diastoliskt blodtryck än patienter på läkar- bemannat sjukhus. De hade också oftare fått broschyr och information om hypertoni	III

Författare Land År	Titel	Ämnesområde	Studiedesign Material- beskrivning	Bortfall	Metod	Resultat	Bevis- grad
Clark Dunn USA 1976	A nurse clinician's role in the management of hypertension	Teamarbete Sjuksköterskemott	Deskriptiv kvasiexp 43 personer	11 personer	Blodtryck, lab, vikt, biverkningar, diet studerades	Ingen speciell viktändring. Tillfredsställande blodtryck för 20 av de 32 hypertonierna när sjuksköterska följde ett strikt protokoll med randomiserat givna läkemedel	III
McLaughlin mfl USA 1979	Nurses' and physicians' performance on clinical simulation test: Hypertension	Sjuksköterskemott Utbildning för sjuksköt	Deskriptiv kvasiexp 133 personer Matchad Reliabilitets- och validitetsmätning chi ² -test	ej angivet	Skriftlig test av sjuksköterskors kunskap bedömd av expertpanel	Sjuksköterskor har en mera psykosocial modell i sitt arbete. Sjuksköterskor behandlar och bedömer generellt hypertoniiker lika bra som läkare gör	III
Powers Wooldridge USA 1982	Factors influencing knowledge, attitudes, and compliance of hypertensive patients	Aktiv patientroll Compliance	Deskriptiv kvasiexp 160 personer Validitetstest t-test	ej angivet	3 mättilfällen Kunskap om etiologi, symtom, farmaka, blodtryck studerades. Sjuksköterska berättade om patientens måluppfyllelse	Kunskap och compliance av farmaka ökade. Inget av utbildningsätten som användes av sjuksköterskor gav bättre resultat än annat	III
Carligen mfl Sverige 1986	Ersätter en distriktssköterska en distriktsläkare när det gäller behandling och kontroll av okomplicerat högt blodtryck? Utvärdering av blodtrycksmottagning vid Hedemora vårdcentral	Patienttillfredsställelse Sjuksköterskemott	Deskriptiv kvasiexp 98 personer Totalundersökning	7%	Enkät	Patienten upplever att distriktssköterskan ger vård av samma kvalitet som läkare	III
Pearce mfl USA 1989	Behavioral treatment of isolated systolic hypertension in the elderly	Aktiv patientroll locke farm beh	Deskriptiv kvasiexp Pilotstudie 15 personer	ej angivet	Blodtryck, mätning i hemmet studerades	Kontinuerlig blodtryckssänkning över kontrollperioden, feedback-behandlingsperioden och avslappningsperioden: 13/5 mm Hg hemma och 8/6 mm Hg på mottagning	III

Bilaga 3 forts.

Författare Land År	Titel	Ämnesområde	Studiedesign Material- beskrivning	Bortfall	Metod	Resultat	Bevis- grad
Johannesson m fl Sverige 1991	Cost-benefit analysis of nonpharmaco- logical treatment of hypertension	Kostnad	Deskriptiv kvasiexp 400 personer	ej angivet	Blodtryck, diet, fysisk aktivitet, avslappning, farmakabiverkning studerades. Kostnadsanalys	Behandlingskostnaden högre för icke farm beh även sedan farmakakostnader räknats ifrån	III
Johnson USA 1993	Nurse practitioner- patient discourse: Uncovering the voice of nursing in primary care practice	Teamarbete Sjuksköterskemott	Kvalitativ Samtals- och etnografisk analys 3 personer	ej angivet	Bandinspelning Intervju med sjuksköterskor	Sjuksköterskan skicklig i att få samförstånd med patienten. Utför preventiva åtgärder och är tolk för läkaren. Sjuksköterskor konsulterar varandra	III